

מוז"א, מוזיאון ארץ-ישראל

מוזיאון ארץ-ישראל

תל-אביב

אגף החינוך

הדרכה

העשרה

חוויה

לתיאום ולהזמנת פעילות:

את כל התוכניות אפשר להזמין גם דרך
מערכת הגפ"ן:

לגני ילדים – קוד 30530

לבתי ספר יסודיים – קוד 30517

לבתי ספר על יסודיים – קוד 30527

לאנשי חינוך וצוותי הוראה – קוד 30997

כללי – קוד 8405

מרכז הזמנות

אריאלה אפרת

03-7455720/10

edu-hazmanot@eretzmuseum.org.il

מנהלת תיאום הדרכות

ציונה גבאי

03-7455710/20

tsiyonag@eretzmuseum.org.il

רכזת שיווק חינוכי

הדס להט שקד

03-7455725

hadasl@eretzmuseum.org.il

רכזת השתלמויות מורים ומבוגרים

מיכל ורשבסקי

03-7455764

michalv@eretzmuseum.org.il

רכזת פרויקטים ונגישות

ליטל וילנר

03-7455719

litalv@eretzmuseum.org.il

ימי הולדת

03-7455710/20

birthday@eretzmuseum.org.il

תוכן העניינים

3	על המוזיאון ואגף החינוך
5	ביתנים ואוספי המוזיאון
9	בוסתן מוז"א ומרחבי החוץ
11	תערוכות מתחלפות
17	עולמות התוכן שלנו

תוכניות למערכת החינוך

19	גני ילדים
23	בתי ספר יסודיים
29	בתי ספר על יסודיים
35	תלמידים עם צרכים מיוחדים
37	השתלמויות לאנשי חינוך

43	קבוצות וארגונים
45	תרבות מונגשת

ילדים. נוער. משפחות

47	שבתות, חגים וחופשים
47	ביקורי קייטנות
49	חוגי העשרה לילדים ולנוער
51	ימי הולדת
53	הפלנטריום

56	מפת המוזיאון
----	--------------

מוז"א, מוזיאון ארץ-ישראל, תל-אביב אגף החינוך

מוז"א, אחד משלושת המוזיאונים הגדולים והמובילים בארץ, הוא מוזיאון רב-תחומי העוסק בתרבות חומרית מקומית בעבר ובהווה. לצד תצוגת הקבע של האוספים העתיקים מציג המוזיאון תערוכות מתחלפות בנושאי אומנויות, אמנות, צילום ועוד. בלב המוזיאון, נמצא תל קסילה, אחד מאתרי העתיקות המרתקים והחשובים שנחפרו באזור תל-אביב. בגן המוזיאון פזורים פסיפסים עתיקים, גתות קדומות, בית בד וטחנת קמח משוחזרים. בשטח המוזיאון פועל גם פלנטריום ובחלקו המערבי הוקם בוסתן פתוח לציבור הרחב המחבר בין המוזיאון ובין העיר.

אגף החינוך של מוז"א פועל כדי לתווך את עושר התכנים שהמוזיאון מציע ולהבטיח ביקור חווייתי, משמעותי ומותאם לצרכים השונים. אלפי הילדים, בני הנוער והמבוגרים המגיעים אלינו בכל שנה נהנים מעשרות תוכניות איכותיות המיישמות גישות עכשוויות של הדרכה וחינוך ורואות במבקרים שותפים פעילים בחוויה המוזיאולית. התוכניות משלבות מנעד רחב של כלים ומתודות, בהם פעילויות דיגיטליות, משחקים, משימות חקר וגילוי, דיונים, התנסויות מעשיות ויצירה. לצד התוכניות המוצעות, אגף החינוך אצר השנה לראשונה תערוכה ייעודית לכל המשפחה.

הקטלוג שלפניכם פורס את נושאי הליבה שלנו ואת עיקרי התוכניות שאנו מציעים – את כולן אנחנו מפתחים ומוציאים אל הפועל כצוות מקצועי, יצירתי ומנוסה המגיע ממגוון תחומי דעת ודיסציפלינות ומונע מתוך אהבה ותשוקה לעולם של החינוך המוזיאלי.

נשמח לעמוד לרשותכם, ליעץ ולהתאים לכם את הפעילות שתבטיח שביקורכם במוז"א יהיה בלתי נשכח.

ויפּו סריוילאסה, אלהי השלומות
הביאנלה לאומנויות ולעיצוב, תל-אביב 2023
צילום: אבי אמסלם

ביתנים ואוספי המוזיאון

במוזיאון שבע תצוגות קבע החושפות בפני קהל המבקרים טפח מאוספי המוזיאון העשירים, הכוללים אוצרות נדירים ויחידים מסוגם.

ביתן הקרמיקה מציג אוסף עשיר וייחודי של כלי חרס מסוגים ומאזורים שונים, המלמדים על חשיבותו של חומר זה בתרבות האנושית לאורך התקופות. התצוגה פורסת את השימושים הקדומים הרבים בכלי חרס כגון אחסון, אגירה, פולחן, תאורה, בישול, אכילה ושתייה. בביתן ניתן למצוא שחזור של בית ישראלי קדום. לצד אלו מוצגות יצירות קרמיקה ישראליות עכשוויות המשקפות את המשכיותה של אומנות זו עד ימינו.

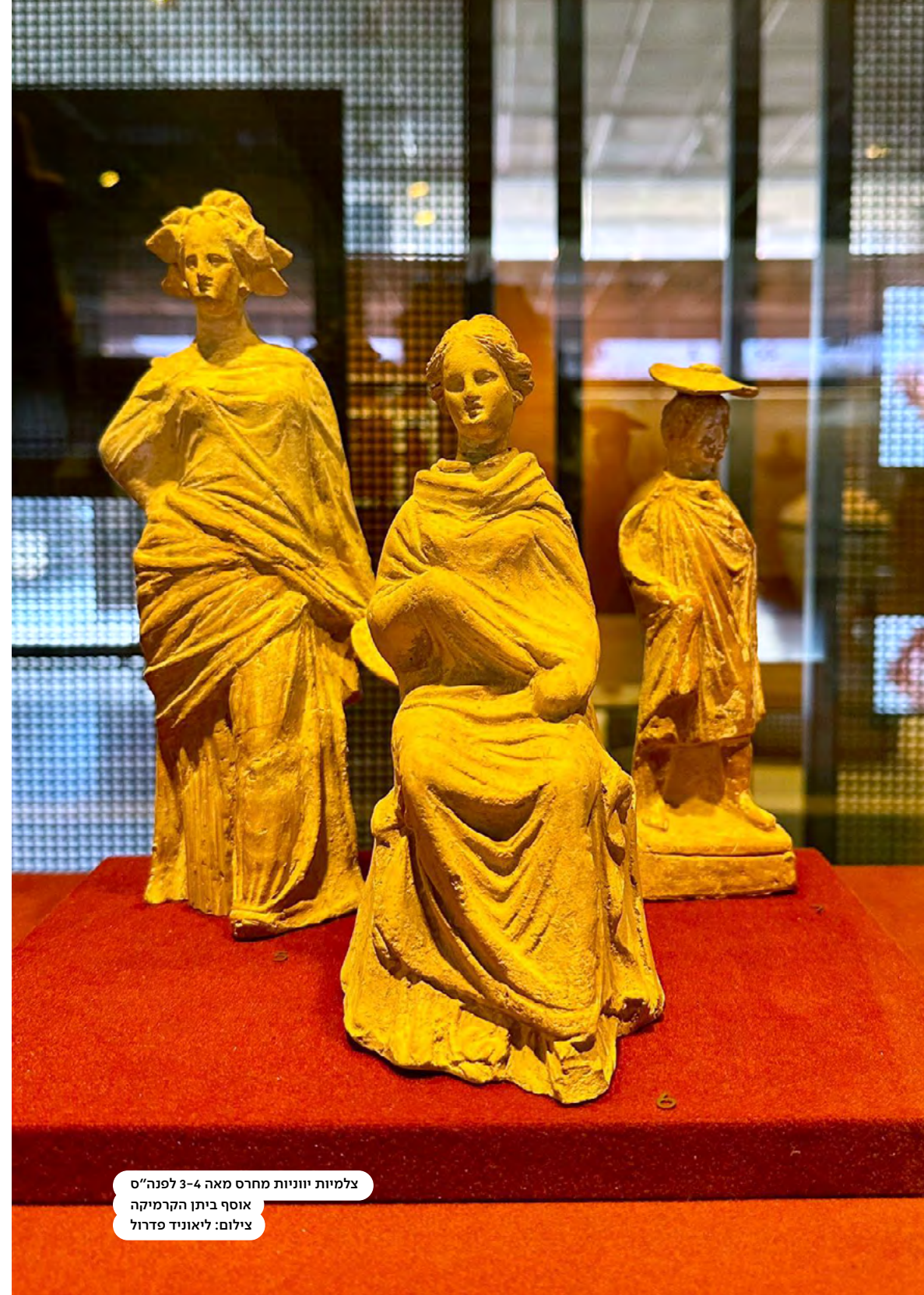
בביתן קדמן למטבעות שמור ומוצג האוסף הנומיסמטי הגדול בארץ ואחד מהגדולים בעולם. האוסף כולל עשרות אלפי פריטים, בהם מטבעות עתיקים ומודרניים, שטרות, מדליות, ספרים עתיקים ועוד. התצוגה בביתן מגוללת את סיפור אמצעי התשלום מראשיתם ועד לימינו, תוך שימת דגש על תולדות ארץ-ישראל בראי המטבע.

ביתן נחושתן עוסק בגילוי המהפכני של הנחושת ומתאר את תהליך הפיכת אבן העפרה לנחושת. בביתן משוחזרים מכרה נחושת ומתקני התכה קדומים בהתבסס על מחקרים שנערכו בערבה ובסיני. לצדם מוצגים חומרי הגלם, כלי העבודה ושלל ממצאים המלמדים על חיי היום-יום של העוסקים במלאכה ובני לווייתם.

נפתח מחדש!

הביתן לתרבות יהודית ולפולקלור לאחרונה חודשה תצוגת **הביתן לתרבות יהודית ולפולקלור** והוא נפתח שוב לקהל הרחב. הביתן מציג חפצי קודש וחול יהודיים מאוסף היודאיקה והפולקלור של המוזיאון, לצד יצירות אמנות עכשוויות. אלה שופכים אור על הטקסים ואורחות החיים היהודיים בתפוצות ובארץ, וקושרים אותם לזמננו. בחלל מיוחד מוצג בית כנסת מהמאה ה-18 שהובא במיוחד למוזיאון מהעיר טרינו רצ'זה שבאיטליה.

בביתן הזכוכית שמור ומוצג אוסף כלי זכוכית נדיר מהגדולים והחשובים בעולם. האוסף והתצוגה מספרים את תולדות ייצור הזכוכית ומתארים את התפקיד המכריע של אזורנו בגילוי הזכוכית, הפקתה, שכלול שיטות הייצור שלה ובפרט המצאת השיטה לניפוח זכוכית.

צלמיות יווניות מחרס מאה 4-3 לפנה"ס
אוסף ביתן הקרמיקה
צילום: ליאניד פדרול

ביתנים ואוספי המוזיאון

ביתן אלכסנדר לתולדות הדואר והבולאות
מגולל את קורות הדואר בארץ-ישראל, על רקע התמורות ההיסטוריות, החברתיות והמדיניות שידע האזור. הוא כולל אוספים ופריטים המתייחסים לנושא הדואר בכלל ולדואר בארץ-ישראל בפרט. בביתן שמור אוסף צבי אלכסנדר, שהוא החשוב מסוגו בנושא תולדות הדואר של ארץ-ישראל. כמו כן לרשות המבקרים עומדת ספרייה על שם יוסף יגלום וכן אגף לתצוגת בולים, הכולל אוספים היסטוריים.

פלנטריום אולם להקרנת מופעים בנושאי חלל, מדע וסביבה (ראו פירוט בעמוד 53).

מרכז אדם ועמלו מציג ומשמר אוסף אתנוגרפי עשיר וייחודי בשלושה חללי תצוגה: הביתן, כיפות היוצרים וחצר הלחם. מגוון רחב של כלים, חפצים ומתקנים פורסים בפני המבקרים את התרבות החומרית המסורתית של ארץ-ישראל בתחומים רבים של היום-יום, בהם חקלאות, מלאכות, עבודות הבית ואומנויות העיצוב והעיטור.

מנורת חנוכה, 1950 לערך,
מאוסף הביתן לתרבות יהודית ולפולקלור
צילום: ליאוניד פדרול

בוסתן מוז"א ומרחבי החוץ

הבוסתן ומרחבי החוץ של מוז"א מזמינים את המבקרים ליהנות משיטוט בטבע עירוני המשלב עבר, הווה וחשיבה לעתיד.

טחנת הקמח היא שחזור על פי דגם מסוג הארובה הפועל מכוח המים ושהיה נפוץ בצפון הארץ.

מתחם בית הבד מציג מבחר מכלולי מתקנים ששימשו להפקת שמן זית בארץ ישראל במשך אלפי שנות פעילות חקלאית.

גן יעל מציג את "פסיפס הציפורים" בן כ-1,500 שנה, הנחשב עד היום לאחד היפים והמרשימים שנתגלו בארץ.

בוסתן מוז"א פתוח לציבור ומבטא את החיבור, הפיזי והרוחני, בין המוזיאון ובין העיר והציבור הרחב. לצד פינות צל, שבילים לשיטוט ומקומות ישיבה המוקפים בצמחייה ארץ-ישראלית ים תיכונית, הבוסתן מציע למבקרים גם בריכה אקולוגית, פלנטריום, כיכר שעוני שמש ושלל מוצגים ארכאולוגיים מאוספי המוזיאון.

תל קסילה הנו אחד מאתרי העתיקות החשובים שנחפרו בארץ. באתר התגלו 12 שכבות יישוב, שהמוקדמת בהן בת למעלה מ-3,000 שנה.

כיכר הפסיפסים מרכזת רצפות פסיפס ממקומות שונים בארץ המעידות על מגוון התרבויות שאכלסו את המרחב הזה במהלך ההיסטוריה.

בוסתן מוז"א
צילום: אורי לוינגר

תערוכות מתחלפות

התערוכות המתחלפות מבטאות את המסורת של מוז"א להציג את התרבות החומרית של הארץ על כל היבטיה – ארכאולוגיה, אתנוגרפיה ואומנויות שימושיות (קראפט) – לצד תערוכות אמנות וצילום מקומיות ובינלאומיות. לוח התערוכות של 2024-2025 שם דגש על אוספי המוזיאון הייחודיים ומציג אותם באופן מקורי ורענן.

משכית 70/30/10

תערוכת אופנה המתמקדת במורשת של "משכית" מראשיתה בשנת 1954 כחברה ממשלתית לטיפוח תעסוקת בית בקרב עולים חדשים, עד סגירתה ב־1994 ותחייתה מחדש ב־2014 כמותג אופנה בבעלות פרטית.

כתבי לילה

תערוכת היחיד של האמנית דפנה שלום מוצגת בחלל התערוכות המתחלפות בביתן לתרבות יהודית ולפולקלור שחודש לאחרונה במסגרת פיתוח בוסתן מוז"א. התערוכה משלבת יצירות מוקדמות ועבודות שנוצרו במיוחד עבורה ומשלבות פריטים מאוסף המוזיאון.

בשפת הזכוכית

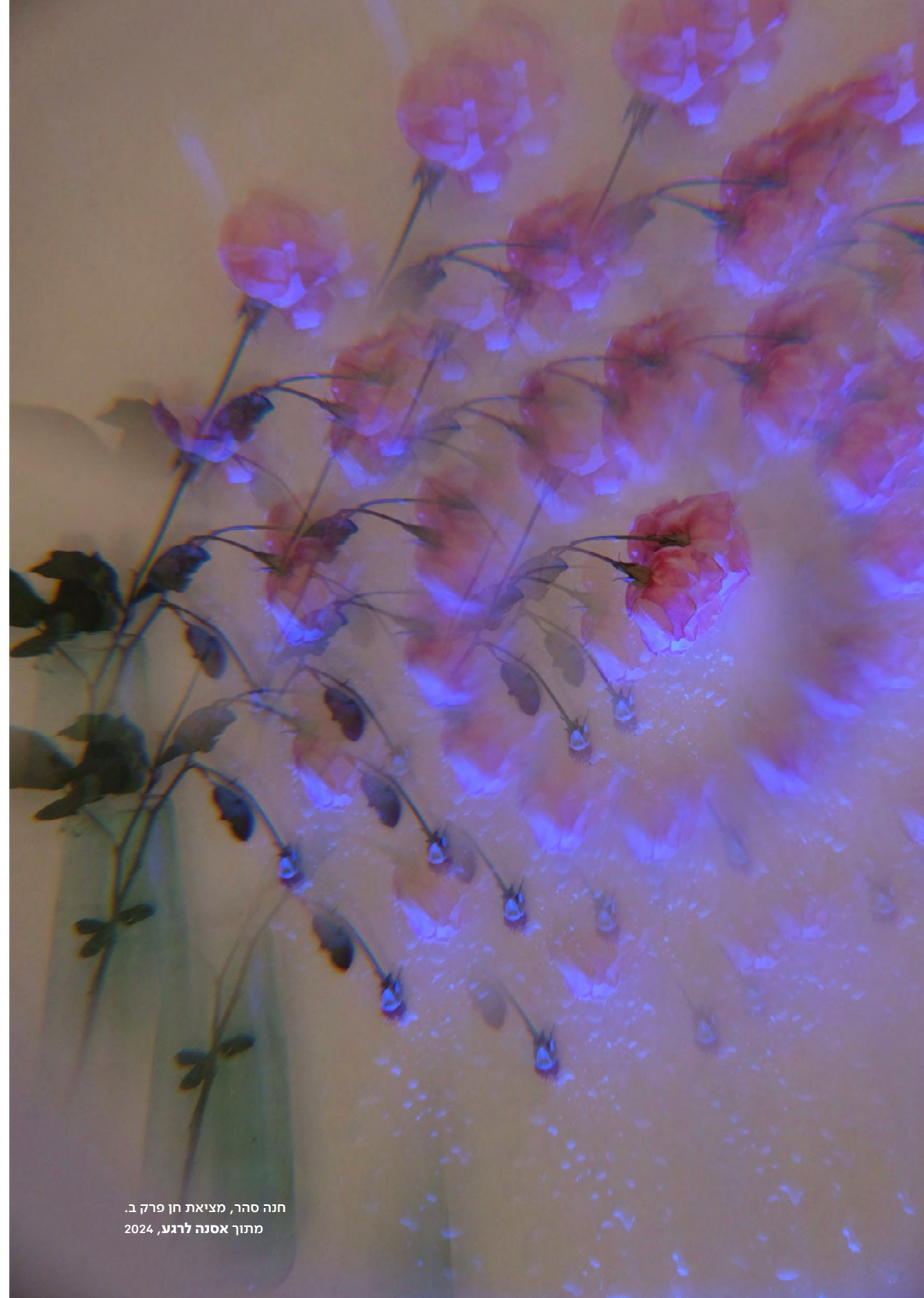
התערוכה המוצגת בביתן הזכוכית מתחקה אחר כוח ההבעה של הזכוכית כמדיום אמנותי רבגוני, תוך יצירת חיבורים חדשים בין חומר, צורה ותוכן. מקצת מהעבודות הוצגו בעבר, ואילו אחרות נחשפות לקהל לראשונה.

"הספר צריך לעבוד", כלי עבודה ובעלי מלאכה ביצירותיו של מאיר שלו ובאוסף מוז"א

התערוכה מפיחה חיים בתיאורים הספרותיים של מאיר שלו, כשהיא מציגה לצדם כלי עבודה ששימשו את בעלי המלאכה המופיעים בספריו. כלי העבודה המוצגים בתערוכה לקוחים מאוסף מרכז אדם ועמלו, המשמר ידע של בעלי מלאכה שפעלו במרחב המקומי במאות השנים האחרונות.

פוזו – כוח הנשיפה

תערוכה חווייתית לכל המשפחה החוגגת את כוחה המופלא של הנשיפה ומאירה מחדש את חשיבותה בתרבות האנושית. ממצאים ארכאולוגיים ופריטים מאוספי המוזיאון מצטרפים ליצירות אמנות עכשוויות ויחד חושפים את הנשיפה כפעולה מרתקת ורבת פנים. (ראו הרחבה בעמוד 15).

תערוכות מתחלפות

זרימת המים

תערוכות יחיד של אמן הווידאו היפני-בינלאומי היראקי סאוה. בתערוכה מוצגות עבודות וידאו שנוצרו בשנים 2010-2023, ובהן האמן מקפיא את הזמן, משמר את זיכרונות ילדותו ומספר סיפור על התבגרות ועל הגירה מאסיה לאירופה.

כרימה עבוד (שם זמני)

תערוכת היחיד הראשונה של הצלמת הפלסטינית הייחודית כרימה עבוד (1893-1940) שתיעדה את חיי היום-יום של החברה הערבית בארץ.

עדות מקומית

תערוכת הצילום השנתית המציגה את מאורעות השנה החולפת, מאירועי מלחמת ה-7 באוקטובר ואילך. התערוכה נותנת במה לצילום התיעודי המקומי, מבטאת את איכויותיו התרבותיות וממחישה את חשיבותו החברתית כזה שמביע את הפנים המורכבות של המציאות המקומית.

מעלין בקודש

תערוכה ייחודית המשלבת בין תחומי אומנויות שימושיות לצילום. הצלם הבינלאומי ונג'ליס קיריס (נולד ועובד ביוון) צילם דוגמנים ודוגמניות לובשים פריטים מתוך אוסף התלבושות המרהיב של **הביתן לתרבות יהודית ולפולקלור**, הכולל פרטי לבוש שנוצרו בקהילות יהודיות ברחבי העולם במאות ה-18-20. תצלומי הדיוקן התיאטרוניים שיצר הודפסו על גבי כותנה גדולים, ועליהם רקם אמן הרקמה הבולגרי אנטולי ג'ורג'ייב פרטים עדינים של רקמות זהב, מתכות עדינות וכותנה, המשחזרות מסורות רקמה עתיקות.

עקבו אחר תערוכות אלה ותערוכות נוספות באתר המוזיאון וברשתות החברתיות.

www.ereztmuseum.org.il
מוזיאון ארץ-ישראל, תל-אביב
[erezisraelmuseum](https://www.facebook.com/erezisraelmuseum)

פּוּוּ - כּוּחַ הַנְּשִׁיפָה תּעֲרוּכָה לְכָל הַמְּשַׁפְּחָה

בִּאֲפְרִיל 2024 נִפְתַּח לְרֵאשׁוֹנָה תּעֲרוּכָה לְכָל הַמְּשַׁפְּחָה בְּאֻצְרוֹת אֶגֶף הַחֵינּוֹךְ שֶׁל מוּז"א. הַתּעֲרוּכָה נּוֹצֵרֶת מֵתוֹךְ רֵצוֹן וְכוּוֹנָה לְמַמַּשׁ אֶת תּפְקִידוֹ הַחֵינּוּכִי-תְרַבּוּתִי שֶׁל הַמוּזֵיאוֹן וְלַחֲזֹק אֶת הַחִיבוּר בֵּינּוּ לְבֵין הַקְּהִילָה דֶּרֶךְ חֲשִׁיפַת קֵהֶל צַעִיר לְאֻצְרוֹת הַמוֹפְלָאִים הַמְּצוּיִים בּוֹ בְּאֻפֵּן נְגִישׁ, מְסַקֵּר וּמֵהֵנָּה.

הַתּעֲרוּכָה פּוּוּ - כּוּחַ הַנְּשִׁיפָה חּוֹגֶגֶת אֶת כּוּחַהּ שֶׁל הַנְּשִׁיפָה וּמְאִירָה מְחַדֵּשׁ אֶת חֲשִׁבוֹתָהּ בְּתִרְבוּת הָאֲנוּשִׁית. מְמַצֵּאִים אֲרַכְאוֹלוֹגִיִּים וּפְרִיטִים מְאֻסְפֵי הַמוּזֵיאוֹן מְצַטְרְפִים לִיצִירוֹת אֲמֵנוֹת עֲכְשׁוּוֹיֹת וְלַעֲמָדוֹת אִינְטֵרְאֲקְטִיבִּיּוֹת וְיַחַד מוֹבִילִים לְמַסַּע צְבֻעוֹנִי, מְסַעִיר וְרַב-חֹשֵׁי בֵּין חוֹמְרִים, זְמָנִים וְתִרְבוּיֹת. הַמְּבַט הַחֵדָּשׁ שֶׁהַתּעֲרוּכָה מְצִיעָה חוֹשֵׁף אֶת הַנְּשִׁיפָה לֹא רַק כְּפַעֻלָּה מְרַתֶּקֶת, אֲלָא גַם כְּבִטּוּי סְמָלִי לְכּוּחַ פְּנִימִי הַנִּמְצָא בְּתוֹכֵנוּ.

טל מור סיני, משאלה מצולמת
מתוך פּוּוּ - כּוּחַ הַנְּשִׁיפָה, 2024
צילום: דנה קופל

עולמות התוכן שלנו

חומרים וטכנולוגיה	
תרבות וחברה	
אדם וסביבה	
צילום ותקשורת	
ארכאולוגיה והיסטוריה	
אמנות ועיצוב	
משחקים	

לצד כותרות התוכניות בעמודים 19-40 הוספנו סמלים המציינים את עולמות התוכן הרלוונטיים להן

מגוון תוכניות ופעילויות לקהל

סיוורים מודרכים * השתלמויות * הרצאות * תוכניות מתמשכות לבתי ספר * פעילויות העשרה * סדנאות אמן ויצירה * ימי הולדת * בר ובת מצווה * ימי גיבוש והעשרה * קייטנות * פעילויות בשעות אחה"צ * פעילויות למשפחות בשבתות, בחגים ובחופשות

מי מגיעים אלינו?

תלמידי מערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית (גן-יב) * תלמידים עם צרכים מיוחדים * צוותי חינוך, מנהלי בתי ספר, מפקחים ומורים * מרצים וסטודנטים * מפקדים וחילים * מכינות קדם צבאיות * מבוגרים * מבוגרים עם צרכים מיוחדים * אזרחים ותיקים * ילדי קייטנות ומועדוניות * משפחות

גני ילדים

אנו מזמינים אתכם ליהנות ממבחר תוכניות העשרה ולמידה המותאמות לילדי הגנים. הפעילויות נעות בין עבר והווה, ומשלבות משחק, מחשבה ויצירה.

- ◀ הפעילויות מתאימות לילדים מגיל 5 ומעלה.
- ◀ משך הפעילויות כשעה וחצי, אלא אם צוין אחרת.
- ◀ הפעילויות מלוות בסדנאות יצירה.
- ◀ אתם מוזמנים לפנות אלינו לבניית הדרכה ייחודית, בהתאם לצורכי הקבוצה.
- ◀ את כל התוכניות אפשר להזמין גם דרך מערכת הגפ"ן בקוד 30530.

שימו (פסי)פס!

לצייר באבנים – נשמע קצת מוזר? אבל זה בדיוק מה שעושים אומני הפסיפס כבר מימי קדם. נצא למסע שבו נגלה את סודות האמנות המיוחדת הזו דרך התבוננות משחקית בפסיפסים העתיקים שברחבי המוזיאון. על הדרך גם נכיר את המלאכה הקשה של סיתות אבנים והפיכתן לשימושיות עבור האדם. **ובסוף גם ניצור:** פסיפס אישי

ויהי אור

בסיום שכולו אור, נכיר את תפקידו הקדום של שמן הזית כחומר בערה ונתנסה בתהליך הפקתו בבית הבד. כמו כן, נפגוש בביתן **לתרבות יהודית ולפולקלור** חנוכיות בשלל צורות ועיטורים מרחבי העולם ומהארץ. **ובסוף גם ניצור:** יצירת אור אישית

◀ הפעילות מומלצת לקראת חג החנוכה

האדם וחיות אחרות

ידידו הטוב של האדם, השועל הערמומי, ביצי חופש והאישה שמאכילה את החתולים – הקשר שלנו עם בעלי החיים שסביבנו היה מאז ומתמיד מורכב ומרתק. יחד נצא לגלות ברחבי המוזיאון כיצד בעלי חיים הקסימו, שירתו וגם הרתיעו את האדם בעבר הרחוק והקרוב. **ובסוף גם ניצור:** בעלי חיים מחומר

הקדרים באים

ללוש, למשוך, למתוח, לעגל, ליישר, להדק – כולנו אוהבים לגעת בחומר, ליצור ולעצב ממנו כלים מעשה ידינו. בפעילות משחקית וסיפורית נכיר את עבודתם של הקדרים בעבר, נפגוש את כלי החרס העתיקים שנוצרו על ידם ונשמע כיצד כלים אלה התגלו והגיעו אלינו למוזיאון. **ובסוף גם ניצור:** כלי אישי מחומר

עונות וחגים במוז"א סדרת מפגשים

מה הקשר בין בית הבד וחנוכה?
מדוע נבחרו דווקא שבעת המינים?
בסדרת מפגשים בתצוגות הקבע
ובתערוכות המתחלפות נכיר את עונות
השנה וחגי ישראל באופן חווייתי ומהנה.

בתי ספר יסודיים

אנו מציעים לתלמידי בתי הספר היסודיים מגוון פעילויות עדכניות שפותחו מתוך תפיסת המוזיאון כמרחב משלים ומעשיר לתוכנית הלימודים ולעשייה החינוכית-תרבותית בכיתה. הפעילויות משלבות משחקים, דיונים, התנסויות מעשיות ותהליכי יצירה המבטיחים את מעורבות התלמידים ואת הפיכת הביקור במוזיאון לחוויה משמעותית ומהנה עבורם.

- ◀ משך הפעילויות כשעה וחצי, אלא אם צוין אחרת.
- ◀ הפעילויות מלוות בסדנאות יצירה.
- ◀ הפעילויות מותאמות לתלמידים עם צרכים מיוחדים (ראו עמוד 35).
- ◀ אתם מוזמנים לפנות אלינו לבניית הדרכה ייחודית, בהתאם לצורכי הקבוצה.
- ◀ את כל התוכניות אפשר להזמין גם דרך מערכת הגפ"ן בקוד 30517.

הקדרים באים

א-ב

ללוש, למשור, למתוח, לעגל, ליישר, להדק – כולנו אוהבים לגעת בחומר, ליצור ולעצב ממנו כלים מעשה ידינו. בפעילות משחקית וסיפורית נכיר את עבודתם של הקדרים בעבר, נתבונן בכלי החרס העתיקים שהם יצרו במו ידיהם ונשמע כיצד כלים אלה התגלו והגיעו אלינו למוזיאון. **ובסוף גם ניצור:** כלי אישי מחומר

האדם וחיות אחרות

ד-א

ידידו הטוב של האדם, השועל הערמומי, ביצי חופש והאישה שמאכילה את החתולים – הקשר שלנו עם בעלי החיים שסביבנו היה מאז ומתמיד מגוון ומרתק. יחד נצא לגלות ברחבי המוזיאון כיצד בעלי חיים הקסימו, שירתו וגם הרתיעו את האדם בעבר הרחוק והקרוב. **ובסוף גם ניצור:** בעלי חיים מחומר

נובויה ימגוצ'י, התגלמות מתוך הביאנלה לאומנויות ולעיצוב, תל-אביב 2023
צילום: טל איז'ק

בראשית היה ספר

ב

בואו להכיר מקרוב את ספר התורה ואת מקומו הייחודי בתרבות היהודית אז והיום. נפגוש ספרי תורה מקהילות שונות, נשמע את סיפוריהם, נתבונן בקישוטים המרהיבים המעטרים אותם ונבקר בבית כנסת שהובא למוזיאון מאיטליה. **ובסוף גם ניצור:** יצירה בהשראת הסיור < הפעילות מומלצת לקראת קבלת ספר תורה

שימו (פסי)פס!

א-ג

לצייר באבנים – נשמע קצת מוזר? אבל זה בדיוק מה שעושים אומני הפסיפס כבר מימי קדם. נצא למסע שבו נגלה את סודות האמנות המיוחדת הזו דרך התבוננות משחקית בפסיפסים העתיקים שברחבי המוזיאון. על הדרך גם נכיר את המלאכה הקשה של סיתות אבנים והפיכתן לשימושיות עבור האדם. **ובסוף גם ניצור:** פסיפס אישי

ויהי אור

א-ד

בסיור שכולו אור, נכיר את תפקידו הקדום של שמן הזית כחומר בערה ונתנסה בתהליך הפקתו בבית הבד. כמו כן, נפגוש **בביתן לתרבות יהודית ולפולקלור** חנוכיות בשלל צורות ועיטורים מרחבי העולם ומהארץ. **ובסוף גם ניצור:** יצירת אור אישית < הפעילות מומלצת לקראת חג החנוכה

עץ או פלי?

א-ה

סיור מיוחד במרחבים הפתוחים של **בוסתן מוז"א** החדש. בפעילות משחקית נצא למסע שבו נכיר מקרוב את שבעת המינים. נגלה את הייחודיות של כל אחד מהעצים והצמחים ונבין מדוע וכיצד הפכו לסמלים מרכזיים בתרבות המקומית. **ובסוף גם ניצור:** יצירה בהשראת הסיור

היה ה'יה

א-1

מה הקשר בין מלאכת הכתיבה לבין מלאכת הנגרות? בין עט לכתיבה לאת חפירה? בפעילות המשלבת ביקור בתערוכה **הספר צריך לעבוד ובשוק כיפות היוצרים** נכיר מקרוב מלאכות מסורתיות וכמה מהסודות שמאחורי מלאכת הכתיבה של מאיר שלו – גדול הסופרים הישראלים למבוגרים ולילדים. **ובסוף גם ניצור:** יצירה בהשראת הסיור

כוח הנשיפה

א-1

הצטרפו לסיור בעקבות היכולת המופלאה של הנשיפה האנושית! בתערוכה **פוווווווו** נגלה כיצד נשיפה יכולה ללבות אש, לנפח, להשמיע צליל ואפילו להגשים משאלות. **בביתן הזכוכית** נכיר מקרוב את שיטות ניפוח הזכוכית ונראה כמה מכלי הזכוכית היפים והנדירים ביותר. **בסוף גם ניצור:** סדנת בועות צבעונית

תוצרת הארץ

א-1

גלי הים התיכון, אור השמש המסנוור ודיונות החול נמצאים בבדים, בצבעים ובצורות של בגדי אופנת "משכית". בסיוור פעיל בתערוכה **משכית 70/30/10** ובתצוגות הקבע נגלה ונחווה כיצד הנופים, החומרים והאנשים של הארץ משפיעים על התוצרים המקומיים. **ובסוף גם ניצור:** יצירה מקומית

צבע הדברים

ב-ד

איך אפשר לצייר בלי מכחול וצבע? מה הקשר בין חלזונות לאדום מלכותי? האם זכוכית היא באמת שקופה? על כל אלה ועוד בסיוור צבעוני ברחבי המוזיאון, שבו נגלה את סודות הצבעים בעולם הקדום. **ובסוף גם ניצור:** יצירה בצבעים טבעיים

להמציא את הגלגל

א-1

נסו לדמיין את עולמנו ללא גלגלים – אז הרי משימה כמעט בלתי אפשרית! מאז המצאתו לפני כ-6,500 שנה שינה הגלגל את חיי האדם והשתלב בהם כמעט בכל תחום. בסיוור בעקבות אחת ההמצאות המופלאות בתולדות האנושות, נגלה כיצד גלגלים עזרו לבני האדם להכין לחם, לארוג בדים וליצור כלי בית. **ובסוף גם ניצור:** יצירה על גלגלים

חומרים טובים

א-1

כוס הזכוכית, קערת החרסונה והסכין החדה – כולן עשויות מחומרים שפיתח ושכלל האדם כבר לפני אלפי שנים. הצטרפו למסע בעקבות החומרים שملווים אותנו מאז ועד והיום. **ובסוף גם ניצור:** בהתאם לחומרים הנבחרים בסיוור

חפרתם! ארכאולוגיה למתחילים

א-ד

אז מה זו בכלל ארכאולוגיה? למה צריך לחפור באדמה? ואיך אפשר להבין את מה שמוצאים? בואו לגלות את עולם הארכאולוגיה – מהחפירה, דרך הגילוי והפיענוח ועד לתצוגה במוזיאון. **ובסוף גם ניצור:** סדנת יצירה בחומר

חידת הכתב

א-1

פרצוף שמח, לב אדום ואגודל מורם – האימוג'ים של היום מזכירים את הכתב ההירוגליפי הקדום. אז מהו הכתב ההירוגליפי ומהו כתב היתדות, ומה הקשר ביניהם ובין הכתב העברי הקדום? בואו לגלות באופן משחקי ומהנה את הסיפור המופלא של אחת ההמצאות האנושיות החשובות ביותר – הכתב. **ובסוף גם ניצור:** אוסטרקון כתוב בעברית עתיקה

חוויה יוונית

ה-1

דמוקרטיה, פילוסופיה, אולימפיאדה, תיאטרון, אלים וכובשים גדולים מהחיים – נחתים דרכון ונצא למסע בזמן וברחבי המוזיאון שבמהלכו נגלה ונחוה את יוון העתיקה בפעילות דיגיטלית מגבשת, מעשירה ויצירתית הכוללת חידות ומשימות מאתגרות ומפתיעות.

שוק ההון

ה-1

כולנו אוהבים לקנות, הרבה וכל הזמן, אבל חשבתם פעם על שופינג בעולם העתיק? הצטרפו לסיור חווייתי שבו נגלה מהו סחר חליפין, מתי ולמה המציאו את המטבע, מהי חשיבותו של הים כנתיב למסחר ואיך ייצרו מוצרים בעולם שלפני המצאת המכונה.

בין שתי המולדות

ה-1

הגירה ועלייה מנקודת מבט אישית. סיפורו האישי של עלמו אישטה, מדריך באגף החינוך, נותן לנו הצצה מיוחדת לתרבות האתיופית, לחוויית השייכות הכפולה לשתי מולדות ולמפגש עם תרבות חדשה. **ובסוף גם ניצור:** כד אישי בסגנון אתיופי **משך הפעילות: כשעתיים**

חיות בית

ה-1

בואו לגלות בסיור ובמשחק דיגיטלי איך בעלי חיים כמו הפרה, הדבורה והכבשה החלו לספק לאדם מזון, לבוש ועזרה בעבודות השדה והבית. יחד נכיר צדדים שונים ומרתקים בקשר העמוק והמתמשך של האדם עם החיות שבסביבתו.

משחקים במוז"א

סודות הפרצופים

א-1

האם פרצוף יכול לחשוף סודות? השמועה אומרת שהפרצופים הפזורים במוזיאון מסתירים מידע על מיקומו של מפתח לתיבת אוצר. בואו למשחק שבו נפענח את סודות הפרצופים, ואולי נצליח לפתוח את התיבה ולגלות מה יש בתוכה.

ובסוף גם ניצור: פרצוף אישי

הבלש הצעיר

א-1

פריט יקר ערך נעלם מאחת התצוגות במוזיאון! האם תוכלו לגלות באיזו תצוגה מדובר, כיצד נעלם הפריט ומי אחראי לכך? **ובסוף גם ניצור:** חותם אישי בחומר

הבלש הדיגיטלי

ד-1

בואו להיות בלשים ולגלות כיצד פותרים תעלומות. סיור פעיל ברחבי המוזיאון באמצעות אייפדים, משחקי חשיבה וחקר.

מוז"א בעיר – יום במוזיאון

ג-1

יום פעילות בן ארבע שעות במוזיאון הנו הזדמנות לביקור מגוון, נינוח ומעשיר במיוחד. במהלך היום התלמידים מכירים מקרוב את התערוכות ושטחי החוץ של המוזיאון ונהנים מפעילויות חווייתיות, מסדנאות יצירה ועוד. * ניתן להזמין כביקור חד פעמי או כסדרה עד 6 מפגשים * נושאי הביקור ומהלכו נקבעים בהתאם לתערוכות המוצגות

מרחבים משלימים – תוכניות מתמשכות במוז"א

אנו מזמינים אתכם להצטרף לשורה של בתי ספר שחברו אלינו לתוכניות מתמשכות איכותיות המקנות לתלמידים ולתלמידות הזדמנות לפגוש את העושר התוכני והחומרי של מוז"א באופן חווייתי, מעמיק, עדכני ומתמשך. התוכניות נבנות מתוך תפיסה הרואה במוזיאון מרחב למידה משלים, מפרה ומאפשר, ומותאמות לצרכים וליעדים שמציב הצוות החינוכי של בית הספר.

בתי ספר על יסודיים

אנו מציעים לתלמידי בתי הספר העל יסודיים מגוון פעילויות עדכניות שפותחו מתוך תפיסת המוזיאון כמרחב משלים ומעשיר לתוכנית הלימודים ולעשייה החינוכית-תרבותית בכיתה. הפעילויות העוסקות בנושאים שונים, משלבות משימות חקר וגילוי, דיונים, משחקים, התנסויות מעשיות ותהליכי יצירה המבטיחים את מעורבות התלמידים ואת הפיכת הביקור במוזיאון לחוויה משמעותית ומהנה עבורם.

◀ משך הפעילויות כשעה וחצי, אלא אם צוין אחרת.
◀ הפעילויות מותאמות לתלמידים עם צרכים מיוחדים (ראו עמוד 35).
◀ אתם מוזמנים לפנות אלינו לבניית הדרכה ייחודית, בהתאם לצורכי הקבוצה.
◀ את כל התוכניות אפשר להזמין גם דרך מערכת הגפ"ן בקוד 30527.

לגעת בשורשים

ח-ז

מהם החומרים שמהם מורכבת זהותנו? נצא למסע משותף בין עבר, הווה ועתיד, ונתחקה אחר סיפורנו האישי, המשפחתי והקולקטיבי. **בביתן לתרבות יהודית ולפולקלור** נתוודע לדומה ולשונה בין סמלים, מנהגים וטקסים בקהילות יהודיות שונות בגולה ובארץ, ובכיפות היוצרים נגלה את הקשר בין מלאכות מסורתיות לשמות המשפחה שלנו. **בסוף גם ניצור:** יצירה בהשראת הסיור **◀ מומלץ כפעילות שנת בר/בת מצווה**

חפרתם! ארכאולוגיה למתחילים

ט-י

אז מה זו בכלל ארכאולוגיה? למה צריך לחפור באדמה? ואיך אפשר להבין את מה שמוצאים? בואו לגלות את עולם הארכאולוגיה – מהחפירה, דרך הגילוי והפיענוח ועד לתצוגה במוזיאון. **◀ ניתן להוסיף סדנת רפאות כדים**
◀ משך הפעילות: כשעתיים

מעילים במדבר

ז-יב

אופנה וסגנון אינם נוצרים בחלל הריק, אלא צומחים מתוך מרחב פיזי ותרבותי ומשקפים אותו. בסיוור בתערוכה **משכית 70/30/10** ובאוספי הקבע נתחקה אחר מקורותיה של אופנות וסגנונות, נכיר מלאכות יד שונות ונעמיק בשאלות על זהות מקומית בעבר ובהווה.

◀ **מומלץ למגמות אופנה, אמנות ותקשורת חזותית**

צריך לעצב את זה

ז-יב

תרבות הצריכה והשפע משכיחה מאתנו את הקשר המקורי שבין המוצר לצורך. בפעילות דיגיטלית משחקית ומאתגרת נחזור ונגלה כיצד ידע האדם לזהות את צרכיו השונים ולתת להם מענה יצירתי, מדויק ומתחכם. נשים לב לבחירה החכמה בחומרים, בצורות ובשיטות העבודה ונכיר מקרוב את עולם העיצוב בעבר הרחוק והיום.

◀ **משך הפעילות כשעתיים**
◀ **מיועד למגמות עיצוב ולמסלולים טכנולוגיים**

חומרים טובים

ז-ט

כוס הזכוכית למיץ של הבוקר, קערת החרסינה למרק המנחם והסכין החדה לקילוף התפוז – כולן עשויות מחומרים שפיתח ושכלל האדם כבר לפני אלפי שנים. ממה עשויים החומרים? איך ידע האדם ליצור מהם כלים וחפצים לצרכיו השונים? הצטרפו אלינו למסע במוזיאון בעקבות החומרים שמלווים אותנו מאז ועד והיום.

סיורי צילום בתמיכת הקרן להנצחת מורשת ורנר וענת בראון

ז-ט

הקרן להנצחת מורשת הצלמים ורנר וענת בראון ז"ל חברה לאגף החינוך של מוז"א במטרה להוביל פעילויות הקשורות בעולם הצילום, בדגש על קידום והעצמת הפריפריה הגיאוגרפית והחברתית. במסגרת שיתוף הפעולה, תלמידי חטיבות ביניים מרחבי הארץ מוזמנים לסיורים ולסדנאות המאפשרים חשיפה לפעילות תרבותית ואמנותית בדגש על צילום לגווניו.

חיות בית

ח-ז

בואו לגלות בסיוור ובמשחק דיגיטלי איך בעלי חיים כמו הפרה, הדבורה והכבשה החלו לספק לאדם מזון, לבוש ועזרה בעבודות השדה והבית. יחד נכיר צדדים שונים ומרתקים בקשר העמוק והמתמשך של האדם עם החיות שבסביבתו.

בין שתי המולדות

ז-יב

הגירה ועלייה מנקודת מבט אישית. סיפורו האישי של עלמו אישטה, מדריך באגף החינוך, נותן לנו הצצה מיוחדת לתרבות האתיופית, לחוויית השייכות הכפולה לשתי מולדות ולמפגש עם תרבות חדשה.
◀ **משך הפעילות: כשעתיים**

מדברים מהשטח – העברית וחיי היום-יום

ח-יב

ללכת בתלם ולחיות בסרט, להגדיש את הסאה ולחכות לדקה התשעים – גם בעבר וגם היום העברית היא שפה דינמית הנוצרת מתוך חיי היום-יום של דובריה. במפגש פעיל וחוויתי במגוון תצוגות המוזיאון נכיר מקרוב את המלאכות, את כלי העבודה, את המנהגים ואת החפצים הקדומים שמהם צמחו כמה מהביטויים היפים והשימושיים בעברית.

◀ **מומלץ כהעשרה וכבסיס לעבודות חקר לתוכניות הלימודים במקרא, לשון, לימודי ארץ-ישראל וארכאולוגיה**

בתוך הים

ז-ט

נצא למסע ייחודי ברחבי המוזיאון ובו נגלה את הים שלנו מנקודת מבט חדשה. דרך פעילות דיגיטלית המדמה מסע ימי נכיר את חשיבות הים התיכון כנתיב מסחר מרכזי בעולם העתיק וכמרחב בעל השפעה מכרעת על עיצובן של תרבויות ואימפריות קדומות.

צופן העבר

ט-יב

מי מחליט היכן לחפור ומדוע? כיצד מבינים את הממצאים המתגלים? ומה ההבדל בין שימור לשחזור? בפעילות דיגיטלית המלווה במשימות ברחבי המוזיאון נגלה את העולם המופלא של הארכאולוגיה ונכיר מקרוב את הדרך הארוכה שעובר הממצא הקדום מרגע גילויו ועד להצגתו במוזיאון.

◀ **משך הפעילות: כשעתיים**

◀ **מומלץ כהעשרה לתוכנית הלימודים בלימודי ארץ-ישראל וארכאולוגיה**

אבנר זינגר, מידות הזמן
מתוך הביאנלה לאומנויות ולעיצוב, תל-אביב 2023
צילום: אבי אמסלם

מרחבים משלימים – תוכניות מתמשכות במוז"א

אנו מזמינים אתכם להצטרף לשורה של בתי ספר שחברו אלינו לתוכניות מתמשכות איכותיות המקנות לתלמידים ולתלמידות הזדמנות לפגוש את העושר התוכני והחומרי של מוז"א באופן חווייתי, מעמיק, עדכני ומתמשך. התוכניות נבנות מתוך תפיסה הרואה במוזיאון מרחב למידה משלים, מפרה ומאפשר, ומותאמות לצרכים וליעדים שמציב הצוות החינוכי של בית הספר.

אחת פלוס אחת הדרכה והרצאה

אנו מציעים לכם לשלב בהדרכות הרצאות להעשרה ולהעמקה בנושאים העולים בתצוגות הקבע ובתערוכות. ראו רשימת ההרצאות בעמוד 40.

תערוכה ליום אחד

ערכת אירועי סיום והצגת תוצרים של תלמידים ובוגרי מגמות בחללי האגף (כיתות/אולמות).
< החללים (כיתה/אולם) מצוידים במערכות הקרנה ושמע, מתקן מים חמים/קרים ופינוק לכיבוד.

תלמידים עם צרכים מיוחדים

אגף החינוך של מוז"א מציע מגוון תוכניות לתלמידים עם צרכים מיוחדים – ילדים ובני נוער מהחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי. התוכניות נבחרות בהתאמה לצורכי התלמידים תוך דיאלוג עם הצוות החינוכי. אתם מוזמנים לעיין בקטלוג ולפנות אלינו לייעוץ ולתיאום הביקור.

◀ הפעילויות מועברות לכיתות קטנות, המונות 8-12 תלמידים. ◀ לאחר ייעוץ ותיאום נושא ניתן להזמין את הפעילות דרך מערכת הגפ"ן:

לבתי ספר יסודיים – קוד 30517

לבתי ספר על יסודיים – קוד 30527

כללי – קוד 8405

השתלמויות לאנשי חינוך

צוותי הוראה ומובילי דרך בחינוך, אנו מזמינים אתכם למגוון תוכניות ייחודיות הרוחמות את התערוכות, המרחבים הפתוחים וחללי האירועים של המוזיאון לטובת שיח מפרה ומרחיב אופקים. התוכניות כוללות השתלמויות, קורסי העשרה, הרצאות, סדנאות, ימי גיבוש, ימי שיא, כנסים, ימי עיון, אירועי סיום, סיורים מודרכים ועוד. הן מתקיימות בשעות הבוקר ואחה"צ, כמפגשים בודדים וכסדרות מפגשים. התוכניות "נתפרות לפי מידה" ומותאמות לצרכים הייחודיים של הקבוצה המזמינה.

< את כל התוכניות אפשר להזמין גם דרך מערכת הגפ"ן בקוד 30997.

חדר מורים במוז"א

מפגשי תחילת שנה או סוף שנה, ישיבות הנהלה ועוד המשלבים סיור מעשיר בתערוכות נבחרות.

קורסים בשיתוף מוסדות אקדמיים

במהלך שנת הלימודים ובסמסטר קיץ
בניית קורסים משותפים הנשענים על תכני המוזיאון ובהתאמה לתכני הקורסים האקדמיים. הקורסים מתקיימים בכיתות הלימוד שלנו.

מפגשים בשיתוף תוכניות

למוזיאולוגיה ולאוצרות
מפגשים המאפשרים גישה למאחורי הקלעים של העשייה המוזיאולית, בדגש על חינוך ומוזיאונים.

קורסים לקהל הרחב

סדרות מפגשים שנתיים הנערכים אחת לחודש ומשלבים הרצאה והדרכה במגוון התערוכות. לקורסים מומלצים ראו עמוד 41.

סיורים לקבוצות

הסיורים מותאמים לצרכים ולתכנים של הקבוצה ומתבססים על התערוכות המוצגות במוזיאון. לסיורים מומלצים ראו עמוד 38-40.

סיורים למועדים מיוחדים

סיורים המותאמים למעגל השנה – חגים ומועדים (יום האישה, יום המשפחה).

קורסים שנתיים לאנשי חינוך

קורסים (חלקם מוכרים לגמול) בשיתוף פעולה עם ארגון המורים, הסתדרות המורים ומוסדות אקדמיים. לקורסים מומלצים ראו עמוד 41.

קורסים לגמלאי מערכת החינוך

סדרות מפגשים שנתיים הנערכים אחת לחודש בשעות הבוקר ומשלבים הרצאה והדרכה במגוון התערוכות. לקורסים מומלצים ראו עמוד 41.

בית האופנה משכית
צלם: אייל נבו; דוגמנית: שביט ויזל;
סטיילינג: מזל חסון
מתוך משכית 10/30/70, 2024

כשהרצאה פוגשת תערוכה

סדרת מפגשים המשלבים הרצאה וסיור. תכני המפגשים בהשראת התערוכות ובתיאום עם הגורם המזמין. ניתן להזמין 3-5 מפגשים. מיועד לקבוצות של 30 עד 50 איש. משך המפגש: כשעתיים וחצי, כולל הפסקה.

כנסים וימי עיון

ערכת כנסים וימי עיון בשילוב הדרכות והרצאות מטעם אגף החינוך. חללים להשכרה עד ל-560 איש.

סדנאות אמנים

שיח ויצירה בהנחיית אמנים היוצרים במגוון חומרים ושיטות עבודה. אפשרות כמפגש בודד או סדרת מפגשים.

תערוכה ליום אחד

עריכת אירועי סיום והצגת תוצרים של תלמידים, בוגרי מגמות וסטודנטים בחללי האגף (כיתות/אולמות).

מפגשים היברידיים

שני מפגשים המשלבים בין מרחבי הלמידה השונים: האחד בזום והשני במוזיאון ובתערוכות.

- ◀ החללים (כיתה/אולם) מצוידים במערכות הקרנה ושמע, במתקן מים חמים/קרים ובפינוק לכיבוד.
- ◀ קיימת אפשרות לשכירת חללים (כיתה/אולם) לפעילות עצמאית.
- ◀ סדנאות האמנים הן בתוספת תשלום.

הצעות לסיורים

מחדרי הפלאות למוזיאון העכשווי
מבט על תפיסת המוזיאון בחברה, בתרבות ובחינוך, על התיווך המוזיאלי בהדרכות, בהרצאות ובפעילויות ייחודיות, על תפקיד האוצרת. העכשווית, על תערוכות ועל חלל התצוגה אז והיום.

לחפור בטקסט

על הקשר המרתק בין הטקסט המקראי לארכאולוגיה ולתרבות החומרית. נראה כיצד הכלים, החפצים, המתקנים והמבנים הקדומים מאפשרים לנו גישה חדשה, חוקרת וחוויתית לסיפורי התנ"ך המוכרים.

טבע האדם

ניצול משאבי טבע, קיימות, מחזור, חשיבה אקולוגית, שליטה ותלות – סיור בעקבות היחסים המורכבים של האדם עם סביבתו בעבר ובהווה.

חומרי הזמן

מבט על המפגשים המרתקים שבין מלאכות יד, חומרים וטכנולוגיות מסורתיות לבין יוצרים מקומיים עכשוויים העושים שימוש בטכנולוגיות מתקדמות וחדשניות.

עיצובים לנצח

מהם העקרונות, הזרמים, החומרים והטכנולוגיות שהובילו את המעצבים הקדומים ביצירת הכלים, המתקנים, המבנים והמרחבים של עולם, והאם הם שונים מאלו של מעצבי ההווה? מסע בעקבות מגמות עיצוב אז והיום.

סיפור משלהן

מסע בעקבות נשים ונשיות בימי קדם והיום. נכיר את המרחב הביתי, האופנה והסגנון, הפולחן, האמונה וחלוקת העבודה מנקודת מבט מגדרית וחברתית.

מכלי קיבול לכלי ביטוי – על אומנות ואמנות

על הדמיון והשוני, המחבר והמפריד בין מלאכות מסורתיות, אומנות שימושית (קראפט) ואמנות (art) המשקפת את פני החברה, מעבירה מסרים ולעתים מתריסה וקוראת לפעולה.

לקרוא בתמונות

כיצד אפשר להבין צילום? איך מעבירים מסר דרך דימוי? נתבונן על תערוכות הצילום המוצגות במוזיאון ונכיר אותן כמרחבים לטיפוח ולשכלול אוריינות חזותית וחשיבה ביקורתית.

סיפור מסע – מאתיופיה לישראל

על כמיהה, עלייה, זהות וזיכרון. סיפור האישי של עלמו אישטה משתלב בתצוגות המוזיאון ומציג זווית חדשה על המפגש התרבותי המתמשך בין עולי אתיופיה לחברה הישראלית.

שפה חיה

העברית, כמו כל שפה, צומחת מתוך החיים עצמם. סיור בעקבות המלאכות, כלי העבודה, המנהגים והחפצים הקדומים שמהם נוצרו כמה מהביטויים והניבים היפים והשימושיים בעברית.

הביתן המחודש לתרבות יהודית ולפולקלור

בין היודאיקה לישראלאנה
על אמנות יהודית, תשמישי קדושה ומצווה וחפצי יום-יום שהתפתחו "שם" – בתפוצות ישראל בעקבות השפעות מקומיות, תרבותיות והיסטוריות ומתוך כמיהה לארץ-ישראל, לעומת חפצי הישראלאנה שנוצרו "כאן" בארץ, בהשראת התמורות שחוללו גלי העליות ומתוך התרבות העברית המתחדשת, המנסה להציע חלופה לתרבות היהודית הגלותית.

חדש! בוסתן מוז"א – בין משעולי הזמן

נצא לסיור בבוסתן הפתוח לציבור ומעמיק את הקשר הפיזי והרוחני בין המוזיאון והעיר. ננוע בין משעולי המרחב והזמן, בין עבר להווה. נספר את סיפור מיקומו הייחודי של המוזיאון דרך היכרות עם תל קסילה, תל ארכאולוגי שהיה לחפירה מספר 1 של רשות העתיקות, ועל הדרך גם נכיר צמחייה מקומית, מוצגים ארכאולוגים ובית בד וטחנת קמח משוחזרים.

הרצאות

מגוון הרצאות להעשרה ולהעמקה בנושאים העולים בתצוגות הקבע ובתערוכות. את הרצאות מומלץ לשלב עם סיור מודרך.

ההרצאות:

- ◀ המוזיאון וחדר הפלאות מוזיאולוגיה ואמנות, אז והיום
- ◀ פרהיסטוריה עכשווית מלאכות קדומות במבט חדש
- ◀ לוגמים ארכאולוגיה על עולם היין
- ◀ דיאלוג, השראה ופרשנות על אינטר-טקסטואליות בצילום
- ◀ עדות מקומית עדויות מהעבר ומעכשיו
- ◀ ללא גבולות אמנות במרחב הציבורי
- ◀ מתוך ההריסות על כאב ותקווה באמנות
- ◀ ציפור הנפש על כוח הריפוי של הטבע
- ◀ כחומר ביד היוצרות בעקבות האימהות הגדולות של הקרמיקה הישראלית
- ◀ הגוף המפוסל בין אמנות חזותית למחול
- ◀ חפצים חפצים על עודפות, צמצום ומה שביניהם
- ◀ אלים וטרולים אמנות פגאנית בעולם העתיק
- ◀ מאבק הנשים הנשכח שוויון מגדרי בארץ-ישראל
- ◀ על הכיעור היפה ועל המוות החי הפכים ביצירות עכשוויות

קורסים מומלצים

חדש! מוז"א בבוקר

סדרת מפגשים לקהל הרחב

סדרה שנתית הכוללת שמונה מפגשים, אחת לחודש בימי חמישי. כל מפגש כולל הרצאה והדרכה בתערוכה נבחרת. הרשמה באתר המוזיאון.

שלושה מוזיאונים, שלוש גישות

קורס משותף למוז"א, לאנו (בית התפוצות) ולמוזיאון תל-אביב לאמנות. 56 שעות, מוכר לגמול השתלמות ומיועד למורים בשבתון. ההרשמה מתקיימת באמצעות פנייה לארגון המורים.

מוז"א ולוגיה

סדרת הרצאות בשילוב סיורים בתערוכות ובאוספי הקבע. הסדרה מיועדת למורים גמלאים מעמותת ארגון המורים ולקהל הרחב.

פוטותרפיה

קורס שנתי בשיתוף שלג סדנאות, המכללה האקדמית תל-חי.

מוז"א כבקשתך –

סדרת הרצאות לקבוצות בהזמנה

סדרת הרצאות המעשירות את תכני התערוכות. כל מפגש כולל הרצאה והדרכה בתערוכה נבחרת. הסדרה מיועדת למורים מהסתדרות המורים ולקהל הרחב.

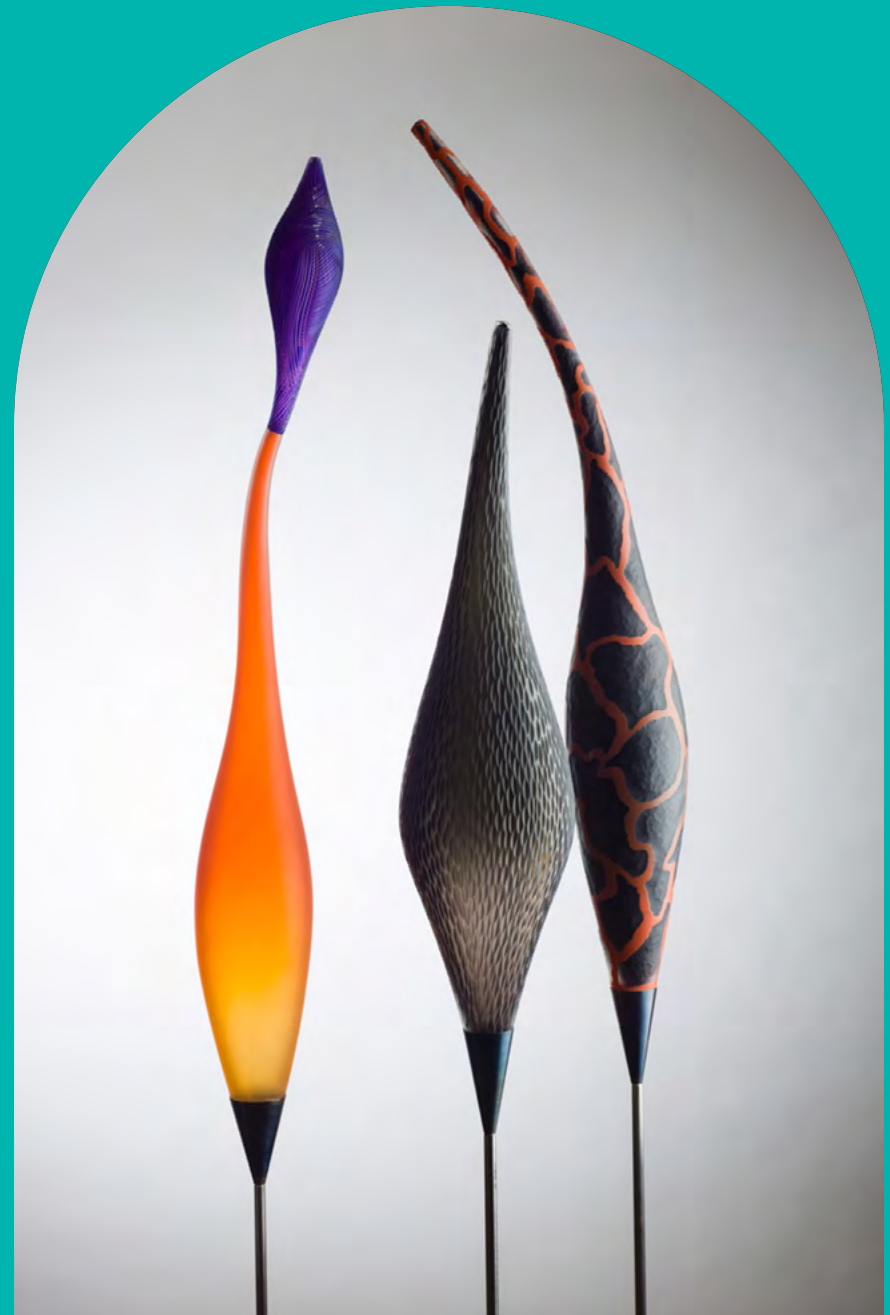
קבוצות וארגונים

אזרחים ותיקים, ארגונים, חברות וחיילים – אנו מזמינים אתכם לחוויה ייחודית ואיכותית בסביבה מוזיאלית רבת-חומית. לבחירתכם מגוון הדרכות, הרצאות, סדנאות ופעילויות, שהמשתף לכולן הוא המבט הרענן והמעודכן בתרבות, באמנות ובהיסטוריה המקומית.

באפשרותכם לבחור מפגש בודד או סדרת מפגשים. כל תוכנית נבנית בהתאמה מדויקת לצורכי הקבוצה.

לרשימת התוכניות ראו עמודים 37-41.

◀ קיימת אפשרות לשכירת כיתה/אולם לשילוב פעילות עצמאית.
◀ ניתן להיעזר בשירותי קלנועית – בתיאום מראש.

מוניקה גוגיסברג ופיליפ בלדווין,
מתוך הסדרה: נשות חצר וזקיפים, 2000
אוסף ביתן הזכוכית
צילום: ליאונד פדרול

תרבות מונגשת

אנו מזמינים מבוגרים עם צרכים מיוחדים לבוא ולהנות באופן מותאם וחוייתי מסביבה מוזיאלית עשירה ומתכנים מגוונים ומרתקים. מערך הנגישות הפיזית ברחבי המוזיאון, ביתניו ואתריו הפתוחים שודרגו והם מותאמים לכולם. לבחירתכם סיורים מודרכים וסדנאות יצירה בתצוגות הקבע ובתערוכות המתחלפות. התוכניות המוצעות עוסקות במגוון תחומי תוכן – ארכאולוגיה, אומנויות שימושיות (קראפט), אמנות, צילום ותיעוד החברה הישראלית – והן מותאמות ומונגשות בהתאם לצורכי הקבוצה ותוך דיאלוג עם הגורם המזמין.

- ◀ הפעילויות נערכות בקבוצות של עד 20 משתתפים.
- ◀ ללקווי ראייה אנו מציעים הדרכות מיוחדות המבוססות על תיאור קולי מקצועי ומשלבות עזרי הדרכה מותאמים לתחושה.
- ◀ ניתן להיעזר בשירותי קלנועית – בתיאום מראש.

צילום: גל שרבליס
מתוך טבע מקומי 2023

שבתות, חגים וחופשים לקהל רחב

מה עושים בשבת, בחג ובחופשה? מבליים במוז"א במגוון פעילויות חווייתיות: סיורים בתערוכות ובאוספים, סדנאות יצירה בחומרים ובטכניקות שונות, הצגות לקטנים ולגדולים, מפגשים עם אמנים ויוצרים – וכל זאת ועוד במרחבים ירוקים ונוף עוצר נשימה. אפשר תמיד להישאר לבלות, לשחק ולערוך פיקניק במרחבים הפתוחים שבמוז"א!

מומלץ להתעדכן ולהזמין כרטיסים מראש באתר המוזיאון.

ביקורי קייטנות במוז"א

בחופשות הקיץ ובחגים אנו מארחים קייטנות מאורגנות לימי כיף מיוחדים במוזיאון. מפעילי קייטנות מוזמנים לפנות אלינו לקבלת מידע נוסף.

חוגי העשרה לילדים ולנוער

כוכבים במוז"א – חוגי אסטרונומיה ותרבות לילדים

א-1

חוגים ייחודיים בנושאי אסטרונומיה, חלל ותרבות הנערכים בסביבה מוזיאלית הכוללת מבנה פלנטריום. החוגים הם פרי שיתוף פעולה בין אגף החינוך של מוז"א ו"עולם האסטרונומיה". במהלך המפגשים נערוך תצפיות יום מבעד לטלסקופ, נצפה במופעי הפלנטריום, נכיר מיתוסים שהתגבשו בניסיון לתת משמעות לתופעות שמימיות, נבנה מודלים, ניצור, נגלה ונחוה! הצטרפו אלינו למסע אסטרונומי!
< הפעילות מתקיימת בשעות אחר הצהריים ובימים קבועים.
< לפרטים ולהרשמה התעדכנו באתר המוזיאון.

מוזות – תוכנית לנוער חושב

ט-ז

בני נוער סקרנים ויצירתיים – הצטרפו אלינו לסדרת מפגשים בסביבה מוזיאלית רבת-חומית ומרתקת. ארכאולוגיה, מוזיקה, אמנות, מגדר והיסטוריה הם רק כמה מהנושאים שיעסיקו אותנו במהלך השנה. מדי שבוע ניפגש במוזיאון כדי לשמוע יחד הרצאה, לדון, להתלבט ולפעול באופן חווייתי בתערוכה או בסדנה נלווית.
< הפעילות מתקיימת בשעות אחר הצהריים ובימים קבועים.
< לפרטים ולהרשמה התעדכנו באתר המוזיאון.

חוגגים יום הולדת במוז"א

אנו מזמינים אתכם לחגוג ימי הולדת מקוריים, איכותיים ומהנים המשלבים סיפורים, סיורים, חידות, משחקים וסדנאות יצירה במגוון חומרים. *ניתן לשלב ביקור בפלנטריום.

הבלש הדיגיטלי

בני ובנות 10-13

בואו להיות בלשים ולגלות כיצד פותרים תעלומות! פריט יקר ערך נעלם במוזיאון, האם תוכלו לגלות היכן, כיצד ומי אחראי לכך? מצוידים באיפדים, נצא למסע חקירה ברחבי המוזיאון. לסיום ניצור יצירה אישית בהשראת התעלומה.

חוגגים בר/בת מצווה במוז"א

אנו מזמינים את בן או בת המצווה להפוך למדריכים ליום אחד בסיור למשפחה ולקרובי משפחה.

ההתנסות בהדרכה היא הזדמנות עבור בן/בת המצווה לקחת אחריות, להוביל ולממש את עצמאותה, בעוד שהמשפחה והחברים המודרכים באירוע זוכים גם הם בחוויה מרגשת.

ניתן גם להזמין סיור או סדנה מותאמת לאירוע בהובלת צוות האגף.

ממלכת החיות

בני ובנות 5-6

מלך החיות קיבל משימה לבנות לעצמו ממלכה. נצא למסע של חידות, משחקים ואתגרים ונאסוף את החיות המסתתרות במוזיאון. לסיום ניצור חיה אישית מחומר.

בעקבות כד המטמון

בני ובנות 7-10

נצא למסע חיפוש שבו נפתור כתבי חידה ונאסוף רמזים עד שנמצא יחד את כד המטמון המסתתר במוזיאון. לסיום ניצור כד אישי מחומר.

ארכאולוגית ליום אחד!

בני ובנות 8-11

מגילה עתיקה התגלתה במוזיאון. כדי לפענח אותה נהפוך לארכאולוגים ליום אחד, נחווה חפירה בשטח, נחפש רמזים בכלים עתיקים ונגלה סודות עבר על ילדת יום ההולדת!

הפלנטריום

הפלנטריום במוז"א – נפלאות היקום במרכז תל-אביב!
מבחר מופעים מרהיבים ומרתקים המתאימים למגוון גילאים.

טלסקופ הפלא

תצפיות הטלסקופ של גלילאו חוללו מהפכה באופן התבוננותנו על היקום ומקומנו בתוכו. הסרט מכניס את הצופים לתוך מסיבת כוכבים מודרנית וחושף את הנפלאות הנגלות בעדשת הטלסקופ.

מתאים מכיתות ב ומעלה

כוכבים

מסע אל היקום העצום המאכלס אין סוף גלקסיות, שבכל אחת מהן מיליארדי כוכבים השונים מאוד זה מזה, משתנים כל הזמן, חיים, מתים ונולדים מחדש – מסע המציג את סיפורם המרתק של הכוכבים הקדומים ביותר לצד החדשים ואלה העתידיים להיוולד.

מתאים מכיתות א ומעלה

אסטרונוט

כיצד מתאמן האסטרונוט לפני שיגורו לחלל? איך ניתן לחקות חוסר משקל על-ידי ציפה ניטרלית? וכיצד מגיב גופו לתנאי חוסר כבידה? בואו לצפות במגוון המתקנים המיוחדים, המטוסים ובריכות הענק שבהם משתמשת נאס"א כדי לאמן את האסטרונוטים לפני יציאתם למשימת החלל.

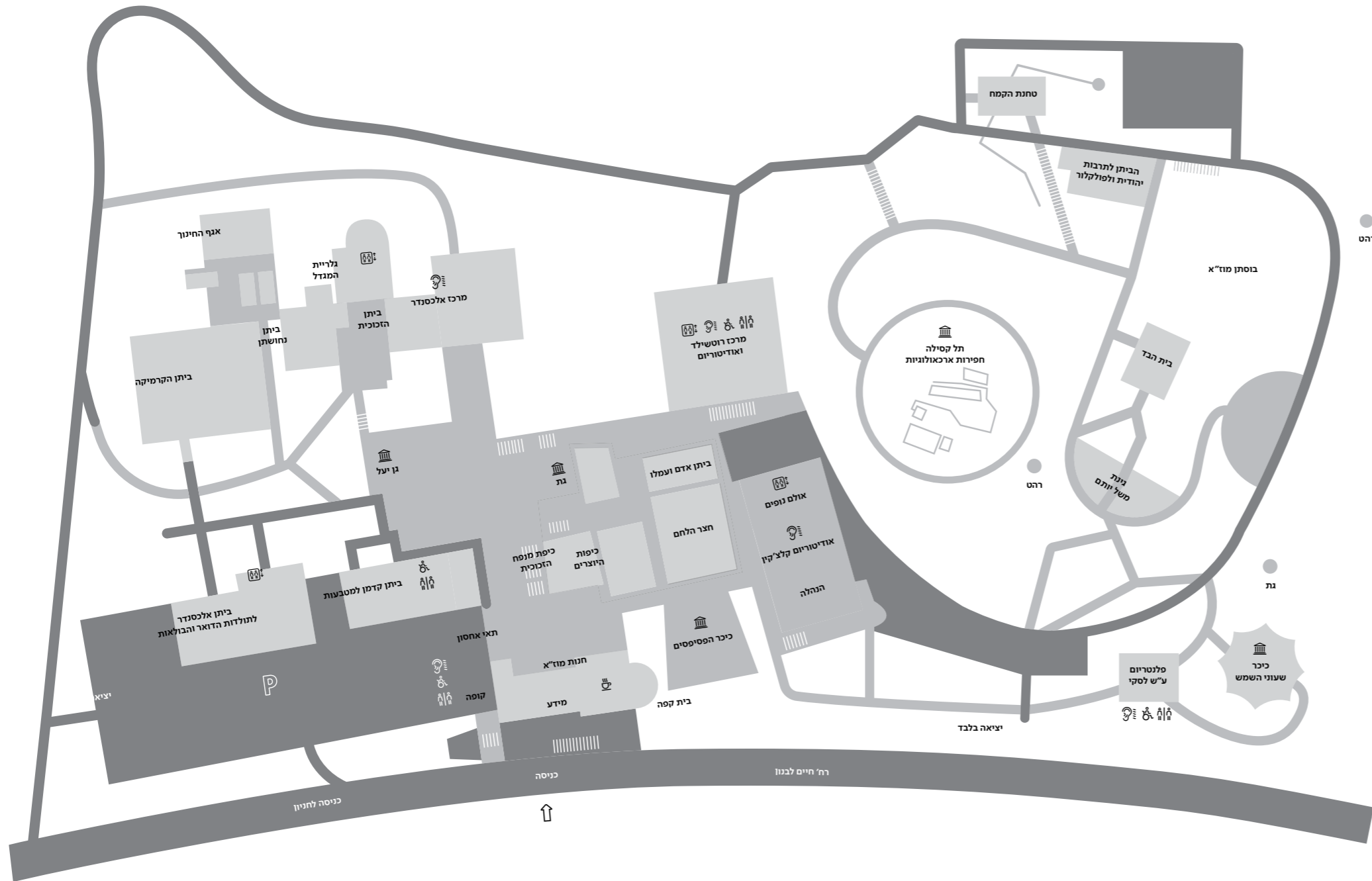
מתאים מכיתות א ומעלה

אבנר שר, קו רקיע
מתוך הביאנלה לאומנויות ולעיצוב,
תל-אביב 2020
צילום: הדר סייפן

מפת המוזיאון

- שביל
- שביל מקורה
- ||| מדרגות
- ⌚ אתר עתיקות
- ☕ בית קפה
- 👤 שירותים
- 🚻 מעלית
- 🅇 חניה
- 👂 נגיש למבקרים עם לקות שמיעה
- 👤 נגיש למבקרים עם מוגבלות בניידות

אגף החינוך של מוז"א פועל כדי לתווך את עושר התכנים שהמוזיאון מציע ולהבטיח ביקור חווייתי, משמעותי ומותאם לצרכים השונים. אלפי הילדים, בני הנוער והמבוגרים המגיעים אלינו בכל שנה נהנים מעשרות תוכניות איכותיות המיישמות גישות עכשוויות של הדרכה וחינוך ורואות במבקרים שותפים פעילים בחוויה המוזיאלית. התוכניות משלבות מנעד רחב של כלים ומתודות, בהם פעילויות דיגיטליות, משחקים, משימות חקר וגילוי, דיונים, התנסויות מעשיות ויצירה.

הקטלוג שלפניכם פורס את נושאי הליבה שלנו ואת עיקרי התוכניות שאנו מציעים.

נשמח לראותכם במוז"א!